

# הלכות יום כיפור – ה

## שיעורי אכילה ושתייה לחולה ביום כיפור

יומא פ, ב

מתקיף לה רבא, כזית בכדי אכילת פרס וכותבת בכדי אכילת פרס (בתמיה), יום הכיפורים ששיעור אכילתו בככותבת, אף הוא שיעורו לצירוף אכילתו בכדי אכילת פרס, ואם שהה יותר מכאן אין מצטרף ופטור, והא כיון דשיעורו גדול בעי שהי טפי לצירוף אכילתו, רש"י. אמר ליה אביי, קים להו לרבנן דבהכי מיתבא דעתיה, בטפי מהכי לא מיתבא דעתיה.

כריתות יג, א

כל המשקין מצטרפין לפסול את הגויה ברביעית בכדי אכילת פרס.

תוספתא יומא פ"ד ה"ד

שתה וחזר ושתה, אם יש מתחילת שתיה ראשונה ועד סוף שתיה אחרונה כדי שתיית רביעית מצטרפין.

סדר נטילת ידים לסעודה

יח והשיעור לצרף לכביצה הוא, שיאכל כל כזית בכדי אכילת פרס.

סדר ברכות הנהנין פ"ח

ו שיעור צירוף שתיה יש אומרים שהוא בכדי שיעור שתיית רביעית ... ויש אומרים ששיעור צירוף השתיית רביעית בכדי אכילת פרס כמו צירוף אכילה, וכן עיקר. לפיכך יש לברך ברכה אחרונה על קאוויי וטיי"א חמין אף על פי ששותהו מעט מעט אם לא שהה יותר מכדי אכילת פרס.

שוע"ר סי' תריב

ד שיעור אכילת פרס ... יש אומרים שהוא כמו ד' ביצים ויש אומרים שהוא כמו ג' ביצים ... ולענין הלכה כל שהוא בשל תורה הלך אחר המחמיר, וכל שהוא בשל דבריהם הלך אחר המיקל.

טו שתיות מצטרפות זו עם זו ... כשלא שהה מתחלת שתיה ראשונה עד סוף שתיה אחרונה יותר מכדי שתיית רביעית הלוג ... וי"א שלעולם הן מצטרפין אלא אם כן שהה מתחלת שתיה ראשונה עד סוף שתיה אחרונה יותר מכדי אכילת פרס, כמו בצירוף שתי אכילות. ולענין הלכה יש להחמיר לכתחלה ולפסוק כסברא האחרונה.

שוע"ר סי' תריך

יג כשמאכילין את החולה ... מאכילין אותן מעט מעט, כדי שלא יצטרף לכשיעור שנתבאר בסי' תרי"ב שחייבים עליו כרת ומלקות, כדי להקל מעליהם מאיסור כרת ומלקות לאיסור בלבד, לכך מאכילין אותו בתחלה פחות מככותבת דהיינו כשני שלישי ביצה בינונית או מעט יותר ... ואחר כך יהו כד אכילת ארבע ביצים, ולפחות יהו כד אכילת שלש ביצים (עיין סי' תרי"ב), ויחזרו ויאכילוהו כשיעור אכילה ראשונה.

יד והשתיה יבדקו בחולה עצמו כמה היא כדי שישלוקנו לצד אחד ויראה כמלא לוגמיו, וישקוהו פחות מאותו שיעור, וישוהו כד אכילת ארבע ביצים, ולפחות יהו כד אכילת שלש ביצים, ולכל הפחות לא יפחותו מלשהות כדי שתיית רביעית (עיין סי' תרי"ב), ויחזרו וישקוהו כשיעור שתייה ראשונה.

שארית יהודה או"ח סי' טו

בפירוש שמיע ליה מיניה דמר אחאי ז"ל, שכתב כן לפי שלא סמך על מ"ש המ"א (סי' ר"י סק"א), דצירוף דלענין ברכה תליא בפלוגתא דהרמב"ם והראב"ד שבטושי"ע הלכות יו"כ. אלא אפילו להרמב"ם דסבירא ליה דאם שהה יותר מכדי שתיית רביעית אינו מצטרף, היינו דוקא ביום כיפור ששיעורו מלא לוגמא, שהוא פחות מרביעית. אבל בברכה אחרונה ששיעורה ברביעית, אין סברא כל כך לשער שתיית רביעית שבמהרה בכדי שתיית רביעית בשתייה בינונית ... עד כאן הן הן הדברים ששמעתי מפיו הקדוש. וממוצא דבר נשמע דלענין יום הכיפורים יש לסמוך שפיר על הרמב"ם ... ועכ"פ גבי חולה דספק נפשות להקל, ודאי יש להקל כדעת הרמב"ם.

שו"ת צמח צדק או"ח סי' קח

ומי שרוצה להחמיר על עצמו לאכול פחות משיעור ... בכל ששה מינוטין, ודאי די להחמיר.

שם בשוה"ג – מכתב כ"ק בנו אדמו"ר מהרי"ן מניעזין

בענין שיעור אכילת פרס כמה הוא על הזייגער, דברתי כעת עם כ' אאמו"ר שי"נ, ומסכים הוא על שבעה מינוטין, וטעם וראי' לא אמר לי על זה. ולענין אכילת יום כיפורים, אפשר נכון להחמיר כסברת החת"ס, על תשעה מינוט.

ס' המנהגים חב"ד – ע' 45

ובשד"ח פאת השדה אסיפת דינים מערכת אכילה בסופה הובאה שמועה מהרה"צ וכו' הר"ה מפאריטש בשם הצמח צדק, אשר שיעורי אכילת פרס הוא "לא פחות משלשה מינוטין ולא יותר על שבעה מינוטין". ואף שאין אנו אחראין לכל השמועות, ובפרט שהוא בסתירה לשו"ת צמח צדק הנ"ל – למיחש מיבעי.